

KAITSEMINISTEERIUM

Hr Kalev Stoicescu
Riigikogu
Lossi plats 1a
riigikaitsekomisjon@riigikogu.ee

11.12.2025 nr 5-13/25/85

Kaitseväeteenistuse seaduse ning sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu uuesti arutamine (664 UA)

Eesti Vabariigi President otsustas 5. detsembril 2025 jätta välja kuulutamata kaitseväeteenistuse seaduse ning sellega seotud teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi 664 SE eelnõu). Eelnõu üheks muudatuseks oli kutsealustele B1-tasemel eesti keele oskuse nõude kehtestamine. Presidendi hinnangul rikub selline regulatsioon võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna selle tulemusel „pääseksid“ riigikeelt mittevaldavad kutsealused kohustuslikust ajateenistusest. President toob ühe võimaliku lahendusena välja senisest süsteemsemad meetmed ajateenistusse kutsutute keeleoskuse tõstmiseks, sealhulgas võimaluse suunata kutsealune intensiivsele keeleõppele enne teenistuse algust.

Nõustuda tuleb, et põhiseadusest tulenev kaitseväekohustus laieneb kõikidele Eesti kodanikele ning keeleoskus ei saa ega tohi olla aluseks selle kohustuse täitmata jätmisele. Samas eeldab lahenduste väljatöötamine, mis viiks Presidendi poolt soovitud tulemusteni, põhjalikku analüüsi ja realistliku rakendusplaani koostamist. Tõhusate meetmete kujundamine nõuab arutelusid ning huvigruppide, samuti pedagoogika- ja kaitsevaldkonna ekspertide sisulist kaasamist. Tegemist on riigi toimimise seisukohast märgilise tähtsusega küsimusega, mille lahendamine peab olema läbimõeldud ja ajaliselt realistlik.

Oluline on rõhutada, et keelenõude kehtestamine moodustas vaid ühe osa 664 SE eelnõu laiemast sisust. Tähelepanuta ei tohi jätta teisi, riigikaitse seisukohast märksa olulisema mõjuga muudatusi. Eelnõuga luuakse uus teenistusliik – vabatahtlik teenistus – ning ajakohastatakse kaitsevaldkonna personalipoliitikat kujundavaid põhimõtteid. Need regulatsioonid on suunatud tegevväelaste motiveerituse tõstmisele ning riigikaitse süsteemi operatiivse võimekuse suurendamisele olukorras, kus rahvusvaheline julgeolekukeskkond on kiiresti muutuv ja eeldab kõrget professionaalsust, valmisolekut ja paindlikkust. Nende muudatuste keskmes on praeguste kogenud tegevväelaste teenistuses hoidmine ja uute tegevväelaste värbamise suurendamine, et täita riigikaitse arengukavas püstitatud tegevväelaste sihtarv 4400 aastaks 2030. Eelnõu menetluse takerdumine avaldab negatiivset mõju nende eesmärkide täitmisele.

Lähtudes eeltoodust teen ettepaneku jätta eelnõust välja keelenõude regulatsioon ning jätkata seaduseelnõu menetlemist, et võimaldada ülejäänud muudatustel, mis on otseselt seotud riigikaitse arengukavades seatud eesmärkide täitmise ning riigi kaitsevõime tugevdamisega, jõustuda esialgselt kavandatud kujul. Keelenõude sisuliseks aruteluks ja analüüsiks on otstarbekas kutsuda kokku laiapõhjaline tööühm, mis töötab välja keelenõude kehtestamiseks sobilikud muudatusettepanekud ja rakendusplaani.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
minister

Margit Gross
Margit.Gross@kaitseministeerium.ee